

Документ за консултация относно множителите, сезонните коефициенти и отстъпките, които ще бъдат прилагани при определяне на тарифите за пренос за 2023/2024 газова година

Съгласно изискванията на чл. 28 от Регламент (ЕС) 2017/460 на Комисията от 16 март 2017 година за установяване на Мрежов кодекс относно хармонизирани структури на тарифите за пренос на газ (Регламент (ЕС) 2017/460), Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) следва да проведе консултация с националните регулаторни органи на всички директно свързани държави членки и съответните заинтересовани страни относно следното:

- а) стойностите на множителите;
- б) стойностите на сезонните коефициенти и изчисленията, посочени в чл. 15 от Регламент (ЕС) 2017/460;
- в) размерите на отстъпките, посочени в чл. 9, параграф 2 и чл. 16 от Регламент (ЕС) 2017/460.

За газовата година 01.10.2023/30.09.2024 КЕВР предлага изчисляване на цените за резервиране на негодишни стандартни капацитетни продукти за твърд капацитет чрез сезонни коефициенти и множители.

Стойностите на множителите и сезонните коефициенти са еднакви за всички входни и изходни точки, както и за точките на междусистемно свързване. Този подход е обоснован с оглед гарантиране на недискриминационен достъп и елиминиране на кръстосаното субсидиране, както и поради сложността на преносната система в Р България.

Използването на сезонни коефициенти цели постигане на баланс между ефективното използване на мрежата и събираемостта на приходите на оператора на преносната система. Ниските стойности на множителите стимулират мрежовите ползватели да резервират краткосрочни продукти, изглаждайки профила си на резервиране на капацитет, докато високите стойности на множителите стимулират резервирането на дългосрочни продукти с продължителност една и повече от една година. Прилагането на сезонни коефициенти насърчава ефективното използване на системата чрез промяна на потоците от периодите на засилено търсене (зимни) до периодите на слабо търсене (лято) и намалява отрицателното въздействие, което резервирането на профилиран капацитет може да окаже върху стабилността на приходите и тарифите на оператора на преносната система.

Стойностите на множителите се установени при отчитане на следните принципи:

- а) гарантиране на баланса между улесняването на краткосрочната търговия с газ, от една страна, и предоставянето на дългосрочни сигнали за ефективни инвестиции в преносната система и на тяхното възстановяване, от друга страна;
- б) избягване на променливост на тарифите;
- в) избягване на кръстосано субсидиране между ползвателите на газопреносна система.

Стойностите на избраните множители и получените сезонни коефициенти, въз основа на изчисленията по чл. 15 от Регламент (ЕС) 2017/460, са както следва:

1. Множители за определяне на цените на краткосрочни капацитетни продукти
 - 1.1. За тримесечни капацитетни продукти: 1,3;
 - 1.2. За месечни капацитетни продукти: 1,4;
 - 1.3. За дневен капацитетен продукт: 2;

1.4. За капацитетни продукти „в рамките на деня“: 2,5.

2. Сезонни коефициенти

2.1. Тримесечни сезонни коефициенти:

2.1.1. За IV тримесечие 2023 г. от 1 октомври до 31 декември – коефициент със стойност 1,16;

2.1.2. За I тримесечие 2024 г. от 1 януари до 31 март – коефициент със стойност 1,36;

2.1.3. За II тримесечие 2024 г. от 1 април до 30 юни – коефициент със стойност 0,84;

2.1.4. За III тримесечие 2024 г. от 1 юли до 30 септември – коефициент със стойност 0,64.

2.2. Сезонни коефициенти за месечни, дневни и продукти „в рамките на деня“:

2.2.1. За м. октомври 2023 г. – коефициент със стойност 0,96;

2.2.2. За м. ноември 2023 г. – коефициент със стойност 1,11;

2.2.3. За м. декември 2023 г. – коефициент със стойност 1,42;

2.2.4. За м. януари 2024 г. – коефициент със стойност 1,56;

2.2.5. За м. февруари 2024 г. – коефициент със стойност 1,41;

2.2.6. За м. март 2024 г. – коефициент със стойност 1,10;

2.2.7. За м. април 2024 г. – коефициент със стойност 1,02;

2.2.8. За м. май 2024 г. – коефициент със стойност 0,87;

2.2.9. За м. юни 2024 г. – коефициент със стойност 0,62;

2.2.10. За м. юли 2024 г. – коефициент със стойност 0,63;

2.2.11. За м. август 2024 г. – коефициент със стойност 0,55;

2.2.12. За м. септември 2024 г. – коефициент със стойност 0,74.

Изчисленията по чл. 15 от Регламент (ЕС) 2017/460 на сезонните коефициенти по отношение на тримесечни, месечни, дневни и в рамките на деня капацитетни продукти са посочени в приложение № 1 към настоящия документ за консултация и приложения файл във формат Excel.

Съгласно чл. 13 от Регламент (ЕС) 2017/460, при прилагане на сезонни коефициенти, средноаритметичната стойност от произведението на множителя, приложим за съответния стандартен продукт за капацитет и съответните сезонни коефициенти, трябва да е в същия интервали, като този за стойностите на съответните множители, а именно:

- за тримесечни и месечни стандартни продукти за капацитет стойността на съответния множител трябва да бъде не по-малка от 1 и не по-голяма от 1,5;

- за дневните стандартни продукти за капацитет и за стандартните продукти за капацитет в рамките на деня стойността на съответния множител трябва да бъде не по-малка от 1 и не по-голяма от 3.

Средноаритметичната стойност от произведенията на множителите, приложими за съответния стандартен продукт за капацитет, и съответните сезонни коефициенти са, както следва:

Месец	Капацитетни продукти			
	Тримесечни	Месечни	Дневни	В рамките на деня
октомври 2023 г.	1,508	1,344	1,920	2,400
ноември 2023 г.		1,554	2,220	2,775
декември 2023 г.		1,988	2,840	3,550
януари 2024 г.	1,768	2,184	3,120	3,900
февруари 2024 г.		1,974	2,820	3,525
март 2024 г.		1,540	2,200	2,750
април 2024 г.	1,092	1,428	2,040	2,550
май 2024 г.		1,218	1,740	2,175
юни 2024 г.		0,868	1,240	1,550
юли 2024 г.	0,832	0,882	1,260	1,575
август 2024 г.		0,770	1,100	1,375
септември 2024 г.		1,036	1,480	1,850
Средна стойност	1,30	1,40	2,00	2,50

Стойностите на отстъпките по чл. 9 и чл. 16 от Регламент (ЕС) 2017/460, са както следва:

Съгласно чл. 9, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2017/460 за капацитетно базираните тарифи за пренос във входни точки от съоръжения за съхранение и изходни точки към съоръжения за съхранение се прилага отстъпка от поне 50%, освен ако (и в степента, в която) дадено съоръжение за съхранение, което е свързано към повече от една преносна или разпределителна мрежа, се използва като конкурентна алтернатива на точка на междусистемно свързване.

С Регламент (ЕС) 2022/1032 на Европейския парламент и на Съвета от 29 юни 2022 година за изменение на регламенти (ЕС) 2017/1938 и (ЕО) № 715/2009 (Регламент ЕС 2022/1032) във връзка със съхранението на газ се предвижда възможност националните регулаторни органи да прилагат отстъпка в размер до 100% за тарифите за пренос и разпределение, основани на капацитета, към входните точки от и изходните точки към подземните съоръжения за съхранение на газ и съоръженията за ВПП, освен ако и в степента, в която такова съоръжение, което е свързано към повече от една преносна или разпределителна мрежа, се използва като конкурентна алтернатива на точка за междусистемно свързване.

На територията на Р България има само едно газово хранилище – подземно газово хранилище (ПГХ) „Чирен“, чийто оператор е „Булгартрансгаз“ ЕАД.

Предвид значението на съоръженията за съхранение на природен газ за сигурността на доставките, изглаждането на сезонните неравномерности на потреблението на природен газ, сигурността на газопреносната система, както и изискванията на европейското законодателство за използването на отстъпка от тарифите за достъп на входни и изходни точки в/от съоръженията за съхранение, е обосновано прилагането на отстъпка от 100% от изчислените разходно ориентирани тарифи, за съоръжение за съхранение на природен газ, свързано към газопреносната система, собственост на дружеството.

Съгласно чл. 9, пар. 2 от Регламент (ЕС) 2017/460 на входните точки от съоръжения за втечен природен газ и на входните точки от и изходните точки към инфраструктура, разработена с цел преодоляване на изолацията на държави членки по отношение на техните преносни системи, може да се прилага отстъпка за съответните капацитетно базирани тарифи за пренос с цел да се повиши сигурността на доставките.

Разпоредбата на чл. 9, пар. 2 от Регламент (ЕС) 2017/460 не се прилага за българската преносна система, тъй като към нея няма свързани съоръжения за втечен природен газ или инфраструктура, разработена с цел преодоляване на изолацията на държави членки по отношение на газопреносните им системи.

Изчисляването на минималните цени на стандартните продукти за прекъсваем капацитет е регламентирано в чл. 16 от Регламент (ЕС) 2017/460. Правилата за прилагане и изчисляване на предварителна отстъпка са посочени в чл. 16, пар. 1 – 3 от Регламент (ЕС) 2017/460. Съгласно чл. 16, пар. 4, изр. 1 от Регламент (ЕС) 2017/460 като алтернатива на прилагането на предварителни отстъпки, националният регулаторен орган може да реши да прилага последваща отстъпка, при която ползвателите на мрежата биват компенсирани след понесените действителни прекъсвания. Такава последваща отстъпка може да се използва само в точките на междусистемно свързване, в които не е имало прекъсване на капацитета поради физическо претоварване през предходната газогодина – чл. 16, пар. 4, изр. 2 от Регламент (ЕС) 2017/460. Последващата компенсация, плащана за всеки ден, в който е настъпило прекъсване, е равна на минималната цена за дневни стандартни продукти за гарантиран капацитет, умножена по три – чл. 16, пар. 4, изр. 3 от Регламент (ЕС) 2017/460.

Предвид това, че не е предвидено прекъсване в точките на междусистемно свързване в индикативния сценарий за газова година 2023/2024, разработен от оператора на газопреносната система, както и че не са налице исторически данни за изчисляване на вероятността от прекъсване, е обосновано за газова година 2023/2024 да се прилага

последваща отстъпка на база реално измерена продължителност на прекъсването (ex-post отстъпка).

При възникване на прекъсване, ползвателите, резервирали прекъсваем капацитет, ще бъдат компенсирани чрез прилагане на последваща отстъпка, чиято стойност ще бъде равна на утроената цена за дневен капацитетен продукт, начислена върху реално прекъснатия капацитет в съответствие със следната формула:

$$D = 3 * Ц_{дп} * C * t,$$

където

D – отстъпка, лв.;

Ц_{дп} – цена за дневен капацитетен продукт, лв./kWh/d;

C – действително прекъснат капацитет, kWh/h;

t – време за прекъсване, h.

КЕВР кани всички заинтересовани страни да представят своите становища не по-късно от 16.06.2023 г. В случай че становищата съдържат поверителни данни и информация, които не могат да бъдат публикувани от КЕВР на нейната интернет страница, това трябва да бъде изрично и ясно посочено или заявено, в противен случай КЕВР ще счита, че кореспондентът се съгласява с обработването и публикуването на предоставената информация.

Този Документ за консултация относно множителите, сезонните коефициенти и отстъпките, които ще бъдат прилагани при определяне на тарифите за пренос за 2023 – 2024 газова година е приет от КЕВР с решение по Протокол № 170 от 29.05.2023 г., т. 1.

Сезонни коефициенти по отношение на месечни, дневни и в рамките на деня капацитетни продукти

Месец	Общи месечни прогнозни количества (чл. 15(3)а) [kWh]	Сума на месечните прогнозни количества (чл.15(3)б) [kWh]	Ниво на използваемост (чл.15(3)с)	Начално ниво на коефициентите (чл.15(3)е)	Средноаритметично на произведенията на (5) с множителя за месечен продукт (чл.15(3)ф)	Средноаритметично на произведенията на (5) с множителя за дневен продукт (чл.15(3)ф)	Средноаритметично на произведенията на (5) с множителя за продукт в рамките на деня (чл.15(3)ф)	Крайна стойност на коефициентите за месечен продукт (чл.15(3)г)	Крайна стойност на коефициентите за дневен продукт (чл.15(3)г)	Крайна стойност на коефициентите за продукт в рамките на деня (чл.15(3)г)
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)	(5)=((4)*12)^1	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
Oct-23	9,583,827,690	119,452,800,000	0.0802	0.9628	1.3479	1.9255	2.4069	0.96	0.96	0.96
Nov-23	11,096,972,894	119,452,800,000	0.0929	1.1148	1.5607	2.2296	2.7870	1.11	1.11	1.11
Dec-23	14,133,205,148	119,452,800,000	0.1183	1.4198	1.9877	2.8396	3.5495	1.42	1.42	1.42
Jan-24	15,501,765,041	119,452,800,000	0.1298	1.5573	2.1802	3.1146	3.8932	1.56	1.56	1.56
Feb-24	14,035,298,306	119,452,800,000	0.1175	1.4100	1.9739	2.8199	3.5249	1.41	1.41	1.41
Mar-24	10,989,708,053	119,452,800,000	0.0920	1.1040	1.5456	2.2080	2.7600	1.10	1.10	1.10
Apr-24	10,185,493,216	119,452,800,000	0.0853	1.0232	1.4325	2.0464	2.5580	1.02	1.02	1.02
May-24	8,667,163,050	119,452,800,000	0.0726	0.8707	1.2190	1.7414	2.1767	0.87	0.87	0.87
Jun-24	6,123,996,447	119,452,800,000	0.0513	0.6152	0.8613	1.2304	1.5380	0.62	0.62	0.62
Jul-24	6,255,594,653	119,452,800,000	0.0524	0.6284	0.8798	1.2569	1.5711	0.63	0.63	0.63
Aug-24	5,512,004,638	119,452,800,000	0.0461	0.5537	0.7752	1.1075	1.3843	0.55	0.55	0.55
Sep-24	7,367,770,864	119,452,800,000	0.0617	0.7402	1.0362	1.4803	1.8504	0.74	0.74	0.74
Средно аритметична стойност					1.40	2.00	2.50			
Сравнение със заложения лимит					Да	Да	Да			

Сезонни коефициенти по отношение на тримесечните капацитетни продукти изчислени съгласно чл. 15(5) а i

Тримесечие	Коефициент
Q1 (окт-дек)	1.16
Q2 (януа-март)	1.36
Q3 (април-юни)	0.84
Q4 (юли-септември)	0.64